

פרשת ויחי

וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים (מח, יד)

הנה רואים שהניח ידו וברך ולא די בברכה בפה, וכך העיר בזה הרב יהודה פתיה ע"ה בספרו מנחת יהודה (פר' שמיני) עה"פ "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם", הרי שלא הספיק לאהרן קדוש ה' לברך בלא נשיאת כפים, רק שלא היה אפשר להניח על כל הקהל. וכן מצינו אצל יעקב אבינו כשבירך את בני יוסף. ונראה שהמנהג הזה היה קדום, שהרי כאשר בא נעמן המצורע אל אלישע הנביא קצף על שאלישע לא ברכו, וכמ"ש (מ"ב ה, יא) "ויקצוף נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי אלי יצא יצוא ועמד וקרא בשם ה' אלקיו והניף ידו אל המקום ואסף המצורע". עכ"ד.

ויתכן לפרש הענין בעזרת ה' יתברך, כי הרי בקצות האצבעות משם יוצאים אורות, וכאשר ביאר בארוכה האריז"ל בספר עץ חיים (שער טו פ"ב). ואשר על כן כאשר פותח המברך פיו בברכה ומניח ידיו, אז יוצאים "הברכות והאורות" וחלים על המברך.

וכתב היעב"ץ בסידורו (הנהגת ליל שבת דק"נ): שמנהג ישראל לברך הילדים בליל שבת בין האבות בין הרבנים, אחר התפילה או בכניסה לבית בין לבנים הקטנים בין לבנים הגדולים. אכן צריך להניח "שתי הידים" כדרך שנהג משה רבנו. וכן מצינו במלאכים "שמניחים שתי ידיהם על ראשו" (שבת קיט:). ומה שמצינו ביעקב שהניח יד אחת, זאת מפני שלא היה רוצה לברך אחד אחד מפני הקפידא. ולכן הוכרח להניח יד אחת, ולא כיש חוששים מלברך רק ביד אחת. עכת"ד. ויתכן שסברת החוששים כדי שלא יהיה כברכת כהנים, שאולי יש לחוש שאסור לישראל רק לכהן. (וכך יש רבים נוהגים).

אמנם מותר להלכה לישראל אף על פי שאינו כהן לברך את זולתו בברכת כהנים "ויברך ה' וישמרך" וגו'. וכמו שכתב בזה בשו"ת יביע אומר חלק ג' (סימן יד אות ח). ע"ש. אכן ראוי להקדים לברך את השי"ת כגון 'יהי שם ה' מבורך' ואח"כ יברך את המתברך ברוב ברכות.

מקור: הרב אלעזר רז שליט"א